

אהר מוועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

אמרי קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א [311] דברות קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' מנחם מנדל גולד שליט"א אב"ד לובלין פרשת השבוע [1] מדור הניגונים [7] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך שטמר [434] הרה"ג ר' יוסף חיים גרינולד - פרשת השבוע [435] הרה"ג ר' יהודה אריה אשכנזי - הלכות [436]

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וזהו שכתב הטור בשם אביו הרא"ש דכאשר מבקשים לשלוח שליח ציבור, היינו שיתפלל על אחרים דייקא, אז יש מעלה לשלוח צדיק שאינו מיוחס כי יש בו ב' המעלות האמורות, ודו"ק.

ויקה את מחלת בת ישמעאל וגו' (כה, ט). בירושלמי (ביכורים פ"ג, ה"ג) למדו מפסוק זה שחתן מוחלין לו כל עונותיו וז"ל, תני תתן, חכם, נשיא, גדולה, מכפרת כו', חתן (שנאמר) וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל, וכי מחלת שמה והלא בשמת שמה אלא שנמחלו לו כל עונותיו, ע"כ.

והנה איתא בגמ' קידושין (מ"ט): 'המקדש אישה על מנת שאני צדיק, אפילו רשע גמור, מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו, וכן נפסק ברמב"ם (פ"ח מהלכות אישות ה"ה) והקשה שם ב'לחם משנה' וז"ל, ואם תאמר המקדש בפסולי עדות אמאי אינה מקודשת, נישחש שמא הרהרו תשובה בליבן, ועיי"ש מה שתיירץ.

והנראה לתרץ עוד עפ"י מעשה שהיה אצל הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאצק זי"ע שפעם בא אליו אברך מופלג בתורה ויראת שמים מחסידי קוצק שהיה דר בק"ק הורובישוב, ותיכף בהיכנסו אל הרה"ק שאלו 'מה נתחדש עמך בעירך', וסיפר האברך שהגיע לעירו איזה צדיק וגרם לו בושת פנים גדולה, וכאשר דרש ממנו למה הכלימו ובייש פניו נענה 'הנני עושה תשובה ומתחרט על כך'.

אמר לו האברך 'וכי תשובה כזו בדיבור אחד וברגע אחד כבר מועילה לתקן עוון הלבנת פנים שעליו נאמר 'המלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא', והשיב לו אותו צדיק כי גמרא מפורשת היא שתשובה כזו מועילה והזכיר את הגמ' הנ"ל דהמקדש אישה על מנת שאני צדיק, אפילו רשע גמור, מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו, הרי דמהני תשובה אפי' בהרהור אחד.

המשך בעמ' הבא <<

אמרי קודש

שוה"ט ליל שבת קודש פר' תולדות
בית שמש, תשפ"ג

ויעתר יצחק לנוכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו (כה, כא). ופירש"י על פי דברי הגמ' ביבמות (טז, ד). ויעתר לו - לו ולא לה, שאין דומה תפילת צדיק בן צדיק לתפילת צדיק בן רשע, לפיכך לו ולא לה, עכ"ל.

והנה ב'טור' (או"ח סי' נ"ג, סעיף ו', הלכות ברכות השחר) הביא בשם אביו הרא"ש זצ"ל שכתב בתשובה וז"ל, מה שכתבת שנהגו באלו המקומות למנות בזווי המשפחות לשליח צבור, ויש בדבר הזה בזוי מצוה, כאילו אינו כדאי למיוחסין שבישראל אלא כשאר אומניות בעלמא, וחלילה להיות מלאכת השם אומנות, אלא עטרה לראש.

גם אני נתרעמתי מיום בואי הנה על חזני הארץ הזאת, אבל לא נתרעמתי על שלך, כי תלית הדבר ביחס משפחה ואינו כן בעיני המקום, אם הוא מיוחס ורשע מה תועלת לפני המקום ביחס שלו, ואם הוא ממשפחה בזויה וצדיק, טוב לקרב מזרע רחוקים, שנאמר (ישעיה נז, יט) שלום שלום לרחוק ולקרוב, עכ"ל.

והט"ז בסימן זה הביא את דברי המהרש"ל (בהגהות הטור) שמסיים וז"ל, מכל מקום אם שניהם שוים בודאי מיוחס קודם לשאינו מיוחס, כי אינו דומה תפלת צדיק בן צדיק כו' עכ"ל.

אמנם הט"ז עצמו מדייק אחרת מדברי הרא"ש וז"ל, ולענ"ד נראה מדכתב הרא"ש 'טוב לקרב מזרע רחוקים' שמע מינה שיש כאן עוד אחר מזרע שאינם רחוקים, דלשון 'טוב לקרב' משמע שיש ברירה, ואפילו הכי טוב לקרב זה שהוא אינו מיוחס כדי לקרבו לאותו זרע לשכינה, דרחמנא ליבא בעי, ותהיה תפלתו נשמעת יותר מצדיק בן צדיק וזה נלמד מפסוק 'לרחוק ולקרוב' כן נראה לי, עכ"ל, והעולה מדבריו שלפי הרא"ש לעולם יש לקרב יותר את זה שאינו מיוחס.

ולכאורה קשה דהא בגמ' יבמות הנ"ל מבואר להדיא שתפילת צדיק בן צדיק נשמעת טפי מתפילת צדיק בן רשע דמשו"ה נעתר הקב"ה לתפילת יצחק דווקא, והמהרש"ל (ש"ת, סימן כ') כבר עמד על זה וכתב ליישב דברי הרא"ש דכל מעלת תפילת צדיק בן צדיק הוא כשמתפלל עבור עצמו, שאז זכות אבותיו מסייעתו להיושע, אבל כשמתפלל עבור אחרים אז אין הבדל ואדרבה חשובה לפני המקום תפילת צדיק בן רשע שמניח מעשה אבותיו והולך בדרכי השי"ת, עכת"ד. ולהבין עומק החילוק בין המתפלל עבור עצמו לתפילתו על אחרים, י"ל בהקדם מה שכתב ה'בניין אריאל' בפרשתן שמביא לשון רש"י הנ"ל 'לו ולא לה, שאין דומה תפלות צדיק בן רשע לתפלת צדיק בן צדיק, לפיכך לו ולא לה', ומבאר העניין וז"ל, 'ביאור הדבר הזה ואריכות הלשון י"ל ע"פ מה שאמרו רז"ל 'כל התולה בזכות עצמו תולין לו בזכות אחרים וכו'', הרי שצדיק בן צדיק נענה ממה נפשך, אם תפלתו על זכותו נענה בזכות אביו, ואם מתפלל בזכות אביו נענה בזכותו.

משא"כ צדיק בן רשע ממ"נ אינו נענה, על זכות אביו אינו יכול להתפלל, וכיצד נענה אם עושה תפלתו על זכות עצמו, אם לא שתולה תפלתו על זכות אחרים, הרי שאינו דומה תפלת צדיק וכו'. וזהו 'לפיכך לו ולא לה', לפי שהוא היתה תפלתו שגורה בפיו בכל עת, על זכותו או על זכות אביו, מה שאין כל הדרכים האלו בה וק"ל, עכ"ל.

ולפי"ז נראה לבאר מה שכתב המהרש"ל בתשובתו דכאשר מתפלל בשביל הציבור אז תפילת צדיק בן רשע חשיבא יותר, והעניין הוא כי כשמתפלל בשביל הציבור יכול לתלות בזכות אחרים ואז שייך גם אצלו ה'ממה נפשך' שכתב ה'בניין אריאל', שאם מתפלל מכוח זכותו נענה בזכות הציבור, ואם מבקש מכוח זכותם נענה בזכותו, ואדרבה יש לו בנוסף גם את המעלה שהניח דרכי אבותיו והתקרב לעבודתו ית'.

נענה הרה"ק מקאצק ואמר לו, וכי לא היה בידך לדחות ראייתו, הרי שם בגמרא במסכת קידושין מייירי בחתן דמוחלין לו כל עוונותיו, ועל כן מועיל לו הרהור תשובה בצירוף המחילת עוונות, אבל לסתם אדם לא סגי בתשובה כזאת, וצריך לעשות תשובה כהלכה כדי שיכופר לו.

וכן הביא ה'כלי חמדה' (פר' ראה) וז"ל, שמעתי אומרים בשם מרנא הגאון הקדוש מקאצק זצלה"ה, שאמר ג"כ שהדין ברור כמו שכתב בעל עטרת זקנים ז"ל דכל זמן דלא נתכפר לו החטא אינו יוצא מגדר רשע, והא דמקדש על מנת שאני צדיק - שאני, כיון דאמרינן בגמ' דשלושה מוחלין להם כל עוונותיהם וחדא מנייהו חתן אם כן במקדש על מנת שאני צדיק שפיר אמרינן דמקודשת שמה הרהר תשובה בליבו ואין לומר הא לא נתכפר, זה אינו דא"נ דמקודשת הרי מוחלין לו כל עוונותיו וכיון שהרהר תשובה ונתכפר לו ג"כ הרי הוא באמת צדיק גמור, ובאין כאחת, כיון דאם הקידושין מהני נתכפר לו עוונותיו ג"כ והוא דבר חכמה, עכ"ל.

ובזה תישוב שפיר קושיית ה'לחם משנה' דאכן הבדל גדול יש בין המקדש על מנת שהוא צדיק לעדים פסולים, דדווקא חתן הזוכה ממילא למחילת עוונות מן השמים די לו בזה שיהרהר בתשובה כדי להיחשב צדיק וכן"ל, משא"כ עדים פסולים דלא שייך בהם עניין זה, לא יועיל להם להרהר בתשובה רגעא חדא כדי לחזור לכשרות.

ליל שב"ק פרשת חיי שרה בקו"פ בית שמש, תשפ"ה

אשה יראת ה' היא תתהלל - מעלת צדקותה ויראתה של שרה אמנו ע"ה

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה (כג. א), ופירש רש"י ז"ל, בת ק' כבת כ' לחטא, מה בת כ' לא חטאה שהרי אינה בת עונשין אף בת ק' בלא חטא, ובת כ' כבת ז' ליופי, עכ"ל.

והנה דברי רש"י ז"ל יסודם במדרש (ב"ד פרק נח, פסקה א) וז"ל המדרש 'בת כ' כבת ז' לנוי בת ק' כבת עשרים שנה לחטא, והוסיף רש"י ז"ל מדיליה לפרש את דברי המדרש, דמהו

בת ק' כבת עשרים שנה לחטא, כמו שבת כ' אינה בת עונשין, כן בת ק' שנים לא חטאה.

והקשו המפרשים על דברי רש"י, דלכאורה לפי מה שהוסיף לפרש שבת כ' אינה בת עונשין, א"כ מהיכי תיתי שבהיותה בת ק' הייתה בלא חטא, הא אפשר שחטאה אלא שלא נענשה כי לא הייתה בת עונשין גרידא כמו בת כ', וכבר נתקשה בזה זקני אדמו"ר זי"ע בספה"ק 'ברכת משה'.

ויתר על כן הקשה הט"ז דמדברי רש"י משמע באמת להיפך, וז"ל, 'מה שכתב רש"י שהרי אינה בת עונשין - משמע שחטאה אלא שאין עליה עונש, וחס ושלום לומר כן' עכ"ל, וא"כ יש להבין ביותר מה ראה רש"י להוסיף הני מילי על דברי המדרש.

אשה יראת ה' תתהלל

והנראה לבאר בהקדם דברי ה'ייטב לב' (פ' חיי שרה) וז"ל, על פי מה שכתב מהר"ם שיף (כתובות יז:) על פסוק (משלי ל, א) 'שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל' שפירושו, כי אצל אשה רעה וחצופה, היופי היא המעוררת התאוה האסורה, אמנם אשה יראת ה' היופי שלה מותר להתהלל, כי על ידה אין מתעורר תאוה אסורה. אמנם אצל שרה אמנו היתה בת כ' כבת ז' ליופי, כי כמו בת ז' היופי שלה אינה מעוררת תאוה לאדם, כך היופי משרה אמנו לא היה מעוררת תאוה לאדם על ידי צניעותה' עכ"ל.

וכן כתב ב'נחל קדומים' להחיד"א זי"ע דמה שהתורה משבחתה ביופיה, זה עצמו סימן שהיתה יראת ה', וז"ל, 'שמעתי במה שפירש הרב מהר"ם אלשיך ז"ל, שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל דהכוונה, אשה יראת ה' שיש לה יופי - היא תתהלל, אבל אם לא יש לה יראת ה', אין להלל, דשקר החן. והשתא שרה אמנו, דהכתוב משבחה ביופי בת כ' כבת ז' ליופי מוכרח שהיתה יראת ה', דאם לאו אין להללה ביופי, ומזה נשמע שלא חטאה מבת ז' עד בת כ', עכ"ל.

'נכנס תחתיו לכל עונשין' - אע"פ שלא חטא בעצמו

והנה על הפסוק (פר' מטות, במדבר ל טז) 'ונשא עוונה' פירש רש"י ז"ל על פי הספרי וז"ל,

'ונשא עוונה, למדנו מכאן שהגורם תקלה לחבירו הוא נכנס תחתיו לכל עונשין' עכ"ל.

ומבואר מדברי רש"י שיש גדר מיוחד של אדם שהוא בר עונשין אף על פי שלא חטא, דכיון שהכשיל את חבירו החטא נזקף לחובתו והוא הבר עונשין בדבר זה (ועיין מהרש"א סוטה כב. על מה שאמרו ז"ל 'למדנו יראת חטא מבתולה כו' דנפלה על אפה ואמרה, יהיה רצון מלפניך שלא יכשלו בי בני אדם', ופירש, שלא יכשלו הם בה לאונסה ויענשו על ידה, וכדאמרינן כל מי שנענש חבירו ע"י אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה, ע"כ).

'שהרי אינה בת עונשין' - שלא נכשלו אחרים על ידה

ומעתה ניתנה ראש ונשובה לבאר היטב מה ראה רש"י להוסיף על דברי המדרש 'מה בת כ' לא חטאה שהרי אינה בת עונשין', י"ל דרש"י דבר גדול אשמועינן בדבריו, ולהוסיף בא במעלת צדקותה וקדושתה של שרה אמנו ע"ה, דלא זאת בלבד שלא נכשלה בחטא בהיותה בת ק' כבת כ', אלא אף לא הכשילה אחרים ונענשה בגין כך.

ולזה רמז בדבריו 'שהרי אינה בת עונשין', רש"י לשיטתו דהגורם תקלה לחבירו נכנס תחתיו 'לכל עונשין', אבל שרה אמנו ע"ה לא הייתה 'בת עונשין', שלא נענשה מחמת אחרים שנכשלו על ידה, והא למה כי 'בת כ' כבת ז' ליופי', והא אוקימנא דכאשר התוה"ק משבחת עניין היופי אזי בהכרח כי אישה יראת ה' היא ומחמת כן לא שייך להיכשל על ידה, וכדברי ה'אלשיך הק"ו וה'ייטב לב', ועל כן תתהלל ביופיה.

ונמצא לפי זה שבת ק' כבת כ' לעניין החטא, ובת כ' כבת ז' ליופי הא בהא תליא, וזה לזה גורם, ותרומתו גז"ש בעניין צדקותה ונקיותה מחטא עסקינן, דכיון שהייתה יראת ה' ורחוקה בעצמה מכל שמץ חטא, זה גרם שבהיותה בת כ' הייתה כבת ז' ליופי, היינו שלא הייתה למכשול כמו קטנה בת ז', דאישה שהיא יראת ה' אין יופיה למכשול, והכי נמי בהיותה בת ק' הייתה בלא חטא כמו שהייתה בת כ', דכל שנותיה היו שווין לטובה ביראת ה' טהורה, ודו"ק.

ואני תפלת | סדר לימוד במשנ"ב ה' תפילה במוצאי שבתות התורף תשפ"ה | כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

השבוע פרשת תולדות, לומדים: הלכות תפילה סימן פ"ט סעיף ח' וסימן צ' סעיפים א'-ג'

בס"ד יצא לאור חוברת מאירת עינים קיצור שולחן ערוך היומי כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א **מיוחד לחודש כסלו עם זמירות לחנוכה וברכת המזון** ניתן יהיה להשיג בכל בתי מדרשינו לתרומות והנצחות: בנדרים פלוס ע"ש אהל מועד, או אצל הרב אהרן לוסיטיג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

סעודת ראש חודש כסלו, אור ליום ג' בבית מדרשינו רמה ד' בית שמש, תשפ"ד

"כוח התפילה גדול מאד ואפילו לשנות הטבע"

שלכבודי הייתה הגדוניה צריכה להיות כפולה, אך בגלל שאתה עומד באמצע נתנו לך רק חצי.

וכן על זה הדרך, סיים הבריסקער רב זצ"ל, כיון שיש לדאבוננו בקרב ישראל אנשים החושבים ש'כוחי ועוצם ידי' הוא המגן עליהם, הרי זה מקלקל וגורם ל"ע לאבידות בכלל ישראל. על כל פנים אנו צריכים לדעת שהכול הוא התורה והתפילה והיהודים היושבים ועובדים את ה' בבית המדרש הם אלו השומרים ומגנים בזכויותיהם על כלל ישראל.

כוח התפילה להפך הטבע

והנה על כוח התפילה לשדד מערכות הטבע לטובה, מצינו בפרשת השבוע ברכינו בחיי עה"פ 'ויעתר יצחק לנוכח אשתו כי עקרה היא', וז"ל, הכתוב היה ראוי להקדים ולומר 'ותהי רבקה עקרה' ואחר כך 'ויעתר יצחק לה' כי עקרה היא'. ומה שהקדים התפילה יתכן לומר שהקדים העיקר, ולמדנו שאין הכוונה שתהיה העקרות סיבת התפילה, שאם כן הסיבה עיקר והתפילה טפל לה, אבל הכונה לשון הכתוב כי התפילה סיבת העקרות, ולומר לך שלא נתעקרה אלא כדי שיתפללו שניהם על הדבר.

לפיכך הקדים התפילה שהיא העיקר והסיבה הראשונה שבשבילה בא העקרות לרבקה, אמנו וזהו שדרשו רבותינו ז"ל מפני מה נתעקרו האמהות מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים, ומכאן יש ללמוד עוד כוח התפילה שהיא גדולה מאד ואפילו לשנות הטבע.

ומטעם זה הזכיר לשון 'ויעתר' ולא אמר ויתפלל או ויצעק ושאר הלשונות, כי הוא מלשון עתר, וכן הבינו ז"ל הוא שאמרו בפרק קמא דסוכה למה נמשלה תפלתן של צדיקים לעתר, מה עתר זה מהפך הגורן הזה ממקום למקום, כך תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקב"ה ממדת אכזריות למדת רחמנות עכ"ל.

וכן גם במצב שאנו שרויים בו, עלינו לדעת שהעיקר היא התפילה, כל התהפוכות והמאורעות המתרחשים כעת ומסעירים כל לב, הם רק הטפל למטרה העיקרית שהיא התפילה, כל מה שנעשה הוא רק כדי לעורר ולגרום לנו להתפלל ולשפוך שיח לפני ה', כי הקב"ה מתאוה לתפילותינו ותורתנו, זאת היא התכלית והמטרה ובה עלינו להתחזק בימים אלו.

ונענה הבריסקער רב שגם כעת מוטל עלינו ללמוד ולהבין מה תכלית ההארות ומה מטרתם.

עלינו לדעת שכל החסדים וההצלחות הם אך ורק בזכותם של יהודים העוסקים בתורה ובתפילה בקדושה ובטהרה, וזאת היא תכליתם, ובזכותם ניצלים עוד הרבה יהודים.

ביד עוסקי תורתך

והנה עומדים אנו בראש חודש כסלו, ואיתא שבר"ח מתחילים כבר לרדת ההארות וההשפעות של ימי חנוכה, ובעניין זה ראיתי עוד בשם הבריסקער רב זצ"ל בנוסח תפילת 'ועל הניסים' לחנוכה, שאומרים שם 'מסרת גיבורים ביד חלשים רבים ביד מעטים טמאים ביד טהורים וזדים ביד עוסקי תורתך'.

ולכאורה יש להבין, בשלמא רבים ביד מעטים גיבורים ביד חלשים הוא נס, דהא בדרך הטבע לא יתכן שהחלש והמעט ינצח את החזק והרב ממנו. אבל מהו 'טמאים ביד טהורים וזדים ביד עוסקי תורתך', מהו הנס ושינוי הטבע בזה, וכי לא שייך שהם יהיו גיבורים יותר וינצחו את הזדים.

אלא העניין הוא שחסד בתוך חסד הוא שנעשה נס והעולם יודעים מהו תכלית הנס, וזאת הכוונה 'טמאים ביד טהורים וזדים ביד עוסקי תורתך', שנס בפני עצמו היה שכלל ישראל הכירו שכל הניסים נעשו להם בזכות עוסקי התורה בקדושה ובטהרה, שהם היו תכלית הנס ובזכות לימודם קרה הנס, ועל כך נותנים אנו הודאה מיוחדת.

עלינו לזכור תמיד שכל החסדים והישועות קורים בזכות 'די ערליכע אידן' יהודים יראי ה' העוסקים בתורה ותפילה, לא הפצצות וכלי המלחמה הם שפועלים דבר מה, 'נישט די באמבעס מאכט עס', אלא רק התורה והתפילה הם שמגינים על כלל ישראל.

ומובא עוד ששאלו להבריסקער רב זצ"ל אם כן שכל החסדים נעשים בזכות לומדי התורה, אם כן למה יש נעבעך כ"כ הרבה קדושים ל"ע שקיפחו חייהם בימים אלו? והשיב על כך בדרך חריפות במעשה שהיה אצל זקנו הגאון ה'בית הלוי' זצ"ל שאחד מבניו נעשה חתן וקיבל נדוניה גדולה וזחה עליו דעתו.

פנה אליו אביו ה'בית הלוי' ואמר לו כל הגדוניה שקיבלת לא בגלל מעשיך הטובים קיבלת, אלא בעבור שבני אתה, היינו לכבודי ולא לכבודך. הבן שחריף היה השיב על אתר, אם לכבוד אבא נתנו, אזי היו צריכים לתת לי כפול, השיב לו ה'בית הלוי' אמנם כן, באמת

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (כה, יט) וברש"י וז"ל, לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה, שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה הימנו, מה עשה הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם והעידו הכל אברהם הוליד את יצחק וזהו שכתב כאן יצחק בן אברהם היה שהרי עדות יש שאברהם הוליד את יצחק, עכ"ל.

ראיתי מבארים דברי רש"י אלו ביסוד הנוגע קצת לזמנים אלו ולמצב שאנו מצויים בו בימים אלו, דהנה לכאורה תרתי יש לדקדק בדברי רש"י, תחילה יש להבין מה רצו ליצני הדור להרוויח בטענתם, והלא הם ביקשו בעיקר להכחיש את הנס שנעשה בלידת יצחק, וזה לא עלה בידם.

שהרי עיקר הנס היה ששרה ילדה בגיל תשעים שנה, כמאה"כ 'היניקה בנים שרה', שהרי לאברהם אבינו כבר נולד ישמעאל קודם לכן, ואם כן מה הרוויחו מטענתם שהוא מאבימלך, הא סוף כל סוף גם לפי דבריהם היה כאן נס גדול ופלא, 'דער נס שרייט זיך ארויס אליין'.

ועוד יש לעיין לכאורה מהו 'ליצני הדור' היה לו לומר 'רשעי הדור' וכדו', וראיתי בשם הבריסקער רב הגרי"ז זצוק"ל שתיירף שתי הקושיות האלו כאחת, דלאחר הנס הגלוי שנעשה לאברהם ושרה, הבינו רשעי הדור שלא יוכלו להכחיש ולבטל את הנס הגדול שנתחולל כאן.

ולפיכך פעלו בדרך אחרת, במקום להכחיש את הנס ביקשו לכה"פ לבטל את המוסר השכל העולה מנס זה, דהא אם באמת נעשה נס לאברהם אבינו אשר האמין בה', הרי זה מחייב אותם מיד לשנות דרכיהם לטובה ולהאמין באלוקי אברהם, ולזה לא הסכימו בשום אופן.

מה עשו, הלכו בדרך הליצנות והשחוק וטענו שהנס נעשה לאבימלך ולא לאברהם, וממילא אין הדבר מחייב אותם לשנות דרכיהם ולעבוד את השי"ת. ועל כן קרא להם רש"י 'ליצני הדור', כי הם פעלו בדרך הליצנות, וזהו שמעיד הכתוב 'אברהם הוליד את יצחק', להורות ולהדגיש שהנס נעשה לאברהם דייקא שהאמין בהשי"ת, זה הייתה תכלית הנס, להודיע כוחו של השי"ת בעולם.

ומובא שאת הדברים האלה אמר הבריסקער רב זצ"ל כשהיה כאן בארץ ישראל מצב לא פשוט של מלחמות בשנת תש"ח ולאחר מכן מלחמת סיני, כשראו כאן השתלשלות של חסדים גדולים הנראה שלא כדרך הטבע,

ואמנם המצב לא קל, אנשים מתהלכים לא רגועים ומודאגים, יש ניסיונות גדולים להתחזק באמונה חזקה כזאת בימים אלו, אך אנו צריכים לזכור ולהשריש בקרבנו שהמערכה העיקרית היא בתורה ותפילה, להוסיף ולהתחזק בהם כי הם התכלית והעיקר, ובזכותם ניצל בעז"ה מכל צרה וצוקה.

לשנות העיתים לטובה

וכן מצינו גם ב'בני יששכר' (מאמרי ר"ח, א, ד) על כוחם של ישראל להפך ולהמתיק את המצב לטובה, דהנה 'חד"ש' בגימטריא שי"ב, והעניין הוא דהנה ישנם י"ב צירופי הוי"ה, ובכל חודש מאיר צירוף אחד, והיינו שי"ב חדשים הם י"ב צירופי שם הוי"ה.

וזהו העניין כי י"ב פעמים הוי"ה עולה בגימטריא שי"ב, כמניין חודש, לשון חידוש, כי בכל חודש משתנים העיתים כפי השתנות הצירוף של שם הוי"ה של אותו החודש ומתהווה הוי"ה חדשה, אמנם אף על פי כן 'החודש הזה לכם' כתיב, שהדבר מסור בידינו

לשנות העיתים על פי הליכותינו בתורה ועבודה ויכולין אנחנו לשנות הצירופים מדין לרחמים.

וזהו שאמר הרב הקדוש מה"ר דוב בער ממעזריטש זצוק"ל בפסוק 'זאת עולת חודש בחדשו' (במדבר כח, יח) דהנה ישנם ב' מיני הנהגות בעולם, א', הנהגה המסודרת מן שבעת ימי בראשית לכל ימות עולם, הכל כפי הסידור מצירופי הוי"ה לכל חדש וסידור כוכבי השמים וכסיליהם לכל חדש בטבעם הניתן להם בכח הוי"ה ב"ה, ואותה הנהגה נרמזת באות ז', היינו הנהגה המסודרת מן ז' ימי בראשית.

אבל יש למעלה מזה הנהגה הב', היא הנהגה התוריי היינו שישראל יפעלו על ידי התורה לחדש עיתים חדשים לטובה ולחיים ואותה הנהגה נקראת א"ת, היינו הנהגת התורה מן כ"ב אתון מן א' עד ת' ואתן ב' הנהגות נקראים זא"ת בצירוף.

וזהו שאמר הכתוב 'זאת עולת חודש בחדשו', רצה לומר הגם שבכל חודש יש התחדשות עפ"י סדר הנהגה המסודרת - כך עולה ההתחדשות, עכ"ז לא לבד הנהגה הזו

תפעל רק זא"ת עולת וכו' כי ישנה גם כן הנהגה התוריי לשנות העיתים לטובה על ידי מעשים טובים של ישראל עכ"ד הקדוש ז"ל. ועפ"י אמר הרב הקדוש מה"ר ישראל ז"ל מקאזניץ שזה הוא ששואלין לאדם ביום הדין 'קבעת עתים לתורה' (שבת לא, ב) רצה לומר אם קבע עתים אל התורה, היינו אם פעל על ידי תורתו לקבוע עתים אחרים לטובה לשנות העיתים המסודרים בטבע, עכ"ד ק' הבני יששכר. הרי לנו מדבריו הקדושים כי בכוח התורה והעבודה יכולים ישראל לשנות ולהחליף את המצב והנהגה משמים לטובה, והנה נמצאים אנו כעת בזמן של ראש חודש שהוא עת רצון לפעול בו, לחדש עיתים לטובה, ובפרט חודש כסלו שהיו בו ניסים למעלה מהטבע בימים ההם בזמן הזה.

אמנם זהו הנדרש מאתנו בימים האלו, להתחזק בתורה ותפילה להשי"ת, רק המה ישדדו באמת את המערכה וישנו העיתים לטובה, והן אמת שזהו ניסיון גדול באמונה והתחזקות בימים אלו, אך בזכות שנתחזק בתורה ותפילה ומעשים טובים זה יביא ישועות לכלל ישראל אכ"ר.

בנאות דש"א

ז' יבורים, שיחות, אמרים מרבתינו הק'

הרב שמעון טיקוצקי

עובדות יקרות וסיפורים נפלאים על

הגה"ק רבי עקיבא סופר זצוק"ל גאב"ד פרשבורג בעל 'דעת סופר'

ליומא דהילולא ב' כסלו תש"ך

מפי הרה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א מחשובי אנ"ש ומעתיקי השמועה בחצר הקודש

אם אני יכולתי - הוא בוודאי יכול

כשנסע הגה"ק ה'דעת סופר' זצוק"ל לארץ ישראל לקח אתו בחור אחד מפרשבורג ואמר לו 'אותך אני צריך עמ'. אותו בחור, רבי אשר קארפפן ז"ל שמו, זכה להקים את משפחתו באר"י והיה משמשו של ה'דעת סופר' ולימים היה המנהל של ישיבת פרשבורג וזכה לאריכות ימים מופלגת.

פעם כשהלך ה'דעת סופר' ברחובה של ירושלים עיה"ק יחד עם ר' אשר הנ"ל פגשו ביהודי פשוט מבני עדות המזרח יושב על המדרכה כמדומה שהיה מצחצח נעליים, וה'דעת סופר' בראותו אותו התכופף אליו וביקש שיניח ידיו על ראשו ויברכו בברכת 'ברכך', ואכן אותו יהודי הניח ידיו על ראשו וברכו 'ברכך ה' וישמרך'.

ר' אשר הנ"ל לא היה יכול לסבול איך מורו ורבו הרב מפרשבורג משפיל עצמו ומתכופף ליהודי פשוט ומבקש שיברכנו, הרגיש בזה ה'דעת סופר' וסיפר לו כך:

אני הייתי כמה פעמים אצל הרה"ק ר' אהרן מבעלזא ז"ע, באחת הפעמים שהייתי אצלו שוחחנו על כמה עניינים ולאחר מכן נענה אלי הבעלזער רב וביקשני שרוצה שאניח את ידי על ראשו ואתן לו ברכה. בשמעי את בקשתו

"אמנם", סיים ה'דעת סופר', "לא השתמשתי בו מעולם".

הכבוד שהנחיל הרה"ק מבעלזא

עוד סיפר לי הגאון רבי יצחק צבי הנ"ל שדיבר פעם עם הגה"ח ר' יהושע דוד סופר - שרייבר זצ"ל, בנו של הגה"צ ר' יצחק לייב סופר זצ"ל משוויץ בנו של ה'דעת סופר', ואמר לו ר' יהושע דוד בתוך שיחתם שהרה"ק מהר"א מבעלזא ז"ע כיבד מאוד את נכדי ה'חתם סופר' ז"ע.

וכדוגמה לכך סיפר לו ר' יהושע דוד מה שראה בעצמו כשהיה ילד בן שנים עשרה והגיע לחג הסוכות לביקור בארץ ישראל עם הוריו. ביום ראשון של חול המועד סוכות אחר הצהריים הלך עם אביו הגה"צ רבי יצחק לייב לקבל פני הרה"ק מהר"א מבעלזא ז"ע בקטמון, כשאליהם מתלווה גם דודו הגאון ר' פינחס פרוידיגער זצ"ל (חתן ה'דעת סופר').

בהגיעם לשם ראו את הרה"ק מבעלזא מברך על הלולב לפנות ערב, לאחר התפילה נכנס הקהל הגדול לסוכה לחזות בעריכת השוה"ט ונעשה שם צפיפות גדולה ובינתיים יצא הגה"צ ר' יצחק לייב החוצה לשאוף אוויר, אך הנה לא עברו כמה רגעים הגיע המשב"ק הרה"ח

הזדעזעתי ואמרתי לו 'אני יהודי פשוט איני יכול לברך' (ענוונותו של ה'דעת סופר' הייתה נוראה ביותר).

אך הבעלזער רב חזר על בקשתו פעם שנייה שאניח ידי על ראשו ואברכו בברכת 'ברכך', וכן פעם שלישית, עד שלא נותרה לי ברירה והוכרחתי להניח ידי על ראשו הטהור של הרה"ק מבעלזא ולברכו בברכת 'ברכך'.

וסיים ה'דעת סופר' באזני ר' אשר בענוונותו: "אויב איך, אזא פראסטער מענטש - אם אני, יהודי גם ופשוט שכמוני, יכולתי לברך את הבעלזער רב עם הידיים על ראשו, אזי היהודי הזה (שפגשו קודם) בוודאי יכול לברכני עם הידיים על הראש".

לא השתמשתי בו מעולם

שמעתי מהגאון רבי יצחק צבי פריא זצ"ל מירושלים, בן הגה"צ רבי מאיר יהודא הי"ד הרב משוראן זצוק"ל ונכד ה'חתם סופר' ז"ע ששמע מהגה"צ רבי עקיבא סופר זצוק"ל בעל ה'דעת סופר' שאמר שיש לו בקבלה את ה'שם' שנתן ה'חתם סופר' לבנו הגה"ק רבי שמעון סופר מקראקא זצוק"ל שעל ידי זה אפשר להעביר אדם מן העולם (כידוע המעשה שלח את בנו הנ"ל כדי להעניש אדם!).

ר' שלום פויגל ז"ל אל רבי יצחק לייב ואמר לו "בפקודת הרב" שהרה"ק מבעלזא מזמינו לסעוד על שולחנו הטהור.

בהוראת הרה"ק הכינו את שני המקומות הראשונים בשוה"ט עבור רבי יצחק לייב וגיסו רבי פינחס, הרה"ק מבעלזא אף ביקש שיכינו עבורם במיוחד צלחת כף ומזלג וסכין לכל אחד, ור' יהושע דוד שהיה ילד עמד בפנינת השולחן, בין הרה"ק מבעלזא לאביו, והרה"ק מבעלזא אמר להמשב"ק ר' שלום לשמור על הילד שלא ידחפו אותו.

כאשר הרה"ק מבעלזא כיבד את ר' יצחק לייב לאכול אמר שאינו יכול לאכול כי אצלם הוא יו"ט שני וכבר העריב היום וטרם עשו הבדלה, אמר להם הרה"ק א"כ תעשו הבדלה ותוכלו לאכול, וציווה להביא להם נר להבדלה וכו', אמר רבי יצחק לייב שזוגנו נמצאת כאן מחוץ לסוכה והיא צריכה ג"כ לשמוע הבדלה, אמר לו הרה"ק שייך לפתח הסוכה ויעשה שם הבדלה כדי שזוג' תשמע, וכן עשה ואחר כך נטל ידיים וחזר להתיישב.

כל אותה העת המתין עליו הרה"ק מבעלזא עם הסעודה, ואכן רבי יצחק לייב וגיסו רבי פנחס אכלו את הסעודה בצלחת סכין ומזלג' (דבר שלא היה אף פעם אצל הרה"ק מבעלזא).

באמצע הסעודה שאל הרה"ק מבעלזא את הנער יהושע דוד איזה גמרא הוא לומד וענה בבא קמא ושאלו הרה"ק ארבע שאלות מתחילת המסכתא מגמרא ורש"י.

כל זה סיפר רבי יהושע דוד ברצותו להמחיש את הכבוד הרב שהנחיל הרה"ק מבעלזא לצאצאי ה'חתם סופר' זי"ע.

ה'ייטב לב' אכל משחיטתו בתור בחור

עוד שמעתי מרבי יצחק צבי הנ"ל שסיפר לו ה'דעת סופר' זצוק"ל שבצעירותו בעודו בחור למד הלכות שחיטה כדי שכאשר אביו ה'שבט סופר' זצוק"ל נוסע מחוץ לעיר יוכל לשחוט עבור אביו (כי לא רצה לאכול משוחט שאינו מכירו וסומך עליו).

פעם אחת כשהיה ה'שבט סופר' בעיר מרפא היה שם גם הרה"ק ה'ייטב לב' זצוק"ל והגיע לבקרו, וערך ה'שבט סופר' סעודה בשרית לכבוד ה'ייטב לב', ובאותו מעמד הגישו מהעוף שחט ה'דעת סופר' שהיה עדיין בחור.

לא צריך להצטער על כסף

עוד שמעתי מרבי יצחק צבי הנ"ל שה'דעת סופר' סיפר פעם בבית מדרשו בירושלים שנכנסה אליו אישה אחת ומאוד בכתה לפניו כי איבדה סכום כסף גדול, וניחמה ה'דעת

סופר' שלא צריך לאבד העשתונות ולא צריך לכאוב כל כך בגלל כסף שהלך לאיבוד.

והוסיף ואמר לה במילים אלו: אני עצמי ביום שהיטלר ימ"ש נכנס לגליציה איבדתי את כל רכושי והוני, כי היה לי בירושה חלק באחוזי הנפט של גליציה 1/64 והיה שווה הון רב 'זיבן הונדערט טויזנט', שבע מאות אלף, וכל זה ירד לטמיון ברגע אחד ביום שנכבשה גליציה בידי היטלר ימ"ש.

עם הרב מטעפליק

סיפר הגה"ח רבי יצחק דוד רוטמן שליט"א במלוה מלכה בבית מדרשו 'בית דוד': פעם אחת נפגש ה'דעת סופר' זצוק"ל עם הגה"צ רבי שמשון אהרן פולנסקי זצוק"ל הרב מטעפליק, ואמר לו ה'דעת סופר' כמה דברי תורה מזקיני ה'חתם סופר', וכשסיים לומר את החידוש הראשון נקב הרב מטעפליק באיזה מספר, למשל חמש.

לאחר מכן אמר לו חידוש נוסף מזקיני ה'חתם סופר' ושוב נקב הרב מטעפליק במספר אחר, למשל שמונה, וכן היה כמה פעמים, אחר כל ד"ת שאמר לו נקב הרב מטעפליק במספר מסוים. עד ששאל אותו ה'דעת סופר' מה פשר המספר שאתם אומרים לאחר כל חידוש שאני אומר לכם?

והשיב הרב מטעפליק בפשטות 'אני אומר למע"כ כמה פעמים מזכיר החת"ס את החידוש הזה בספריו'. כששמע ה'דעת סופר' את תשובתו נרעש מאוד מגאונותו וגודל בקיאותו העצומה בספרי זקיני החת"ס, עד שהרגיש הרב מטעפליק שגרם לה'דעת סופר' מעט חלישות הדעת והצטער על כך.

ה'דעת סופר' היה כידוע נשיא כולל אונגארין בירושלים ומני אותו מעשה היה הרב מטעפליק מקפיד להגיע בקביעות להאזין לדרשתו של ה'דעת סופר' בפתיחת הזמן לכבודו ולפייסו.

הנרות הללו קודש הם

ידוע המעשה שה'כתב סופר' זצוק"ל היה פעם בצעירותו חולה מסוכן עד כי נטה למות ל"ע והחברא קדישא כבר הדליקו לצידו נרות שחורים כפי שהיה נהוג אז אצל בר מינן ל"ע, אמנם באותו רגע התייצב ה'חתם סופר' זי"ע בפנינת החדר והרעיש שערי שמים בתפילתו עד שלפתע התעורר ה'כתב סופר' ופקח עיניו והיה זה ממש בבחינת 'תחיית המתים'.

שעיניו היטב ב'מראי מקומות' שהכין רבי שמעון כדי להתנצח עמו ולפרוץ את דבריו בדרשתו. כשעלה רבי שמעון עלה לדרוש ראה שהלמדנים מתכוננים לפרוץ את דבריו ועל כן קודם תחילת דבריו פתח וסיפר שבפרשבורג, בימי אביו ה'חתם סופר' זי"ע, היה קצב שהיו עליו שאלות ורינונים ושלח החת"ס שליח לקרוא לו לדין תורה.

אותו קצב שחק ממנו ולא בא. שלח החת"ס שוב שליח ושוב שחק הלה ולא בא. בפעם השלישית שלח החת"ס את בנו רבי שמעון ונתן לו 'שם קדוש' ואמר שיקרא לו פעם שלישית ואם לא ירצה לבוא

1 גופא דעובדא כבר הבאנו בשעתו כפי ששמענו מהגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצוק"ל, כדלהלן: כאשר עלה שר התורה הגאון מטשעביץ זצוק"ל לארץ ישראל לאחר המלחמה, הגיע לביקור אצל כ"ק הגה"ק המהרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל רבה של ירושלים. בתוך השיחה סיפר המהרי"ץ עובדא על אביו של הרב מטשעביץ, הגאון רבי יעק"ל הרימלובער זצ"ל, וכך הוה עובדא:

כאשר בא הגה"ק רבי שמעון סופר זצוק"ל לשאת את דרשתו הראשונה בעיר קראקא, בעת התמנותו לרב ואב"ד העיר, היו שם אברכים חריפים ולמדנים

כמובן שמיד כיבו את הנרות שהדליקו החברא קדישא, ואתן נרות שהעידו על הנס העצום שהתרחש נשמרו אצל ה'כתב סופר' כל ימיו ולימים עברו בירושה לבנו ה'שבט סופר' ולאחר מכן לבנו ה'דעת סופר' שהחשיבם מאוד והיה מראה אותם לגדולי עולם שביקרו אצלו, ביניהם להרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, זאת שמעתי מהגה"צ רבי יוסף נפתלי שטרן זצ"ל נכד הרה"ק ה'מכתב סופר' זצוק"ל.

יושב על כסא רם ונשא

אני עצמי היה לי דבר מעניין עמו בילדותי: בימי מגוריו בארץ ישראל היה ה'דעת סופר' מתפלל בבית הכנסת הנקרא 'פרשבורגר שוהל' בשכונת מאה שערים. אגב מדי פעם כשלא היה בכוחו ללכת עד בית כנסת זה היה ה'דעת סופר' מתפלל מנחה ומעריב בבית מדרשו 'בית דוד' ברח' בהר"ן (הוא התגורר ברח' הנביאים והיה מגיע דרך רחוב החבשים לבית מדרשו).

בבית הכנסת 'פרשבורגר שוהל' הכינו עבור ה'דעת סופר' מקום ישיבה מיוחד בכותל המזרח ליד ארון הקודש, כיסא נכבד מוקף שני קירות עץ ודלת קטנה.

כמובן שהדלת והכיסא משכו את סקרנותם של ילדי השכונה ואני בתוכם, ופעם אחת בעודי ילד קט נכנסתי לבית הכנסת והתגנבתי לפינה זו והתיישבתי על הכיסא, כמובן שלא היה לי מושג של מי הכיסא וכו'.

אדהכי והכי הגיע ה'דעת סופר' וניגש למקומו, המתפללים בראותם את הילד היושב על כיסא הרב החלו לצעוק עליי, אך ה'דעת סופר' עצמו מיהר להסותם ולפייסני ואמר להם 'טשעפעט איהם נישט, טשעפעט איהם נישט - אל תצערו את הילד'... הענייות שלו הייתה נוראה.

משליך את הכבוד והמשרה לים

כשלמדתי בצעירותי בישיבת פרשבורג בירושלים עיה"ק היה שם הגאון רבי יהודה צבי דייטש זצ"ל שהיה המגיד שיעור בשיעור ג' והיה גאון ותלמיד חכם עצום, ופעם סיפר לי על יקרת כבודו של ה'דעת סופר' בימי שבתו בפרשבורג, שכאשר הגיע פעם הקיסר לבקר בפרשבורג עשו לו קבלת פנים גדולה והקימו במה מיוחדת לכבודו, ואף אחד מנכבדי ושרי העיר לא ישב על הבמה, רק ה'דעת סופר' והקיסר.

ועוד סיפר לי שכאשר היה ה'דעת סופר' נוסע ברכבת במדינה והיה צריך לעבור מצד לצד, היו עוצרים לכבודו את תנועת הרכבות כדי שיוכל לחצות על פסי הרכבת, עד כדי כך היה כבודו ומעמדו רם ונישא אף בקרב הגויים.

יאמר את השם 'זועט גאר נישט זיין פון איהם' - לא יישאר ממנו מאומה. וכך היה, אותו קצב מיאן לבוא ואמר רבי שמעון את השם שנתן לו אביו והלה נפח נשמתו מיד.

וסיים רבי שמעון בפני למדני קראקא, אם מתכוונים אתם לשם שמים ניחא אך אם לא, אם כוונתכם לשם ניצוח בעלמא ולהראות את כוחכם, דעו לכם שהאבא זצ"ל נמצא כאן עמי וה'שם' שנתן לי עדיין קיים בידי - 'דער טאטע איז דא און דער שם איז דא'.

סיים המהרי"ץ שבין הנוכחים היה הגאון רבי

עובדות יקרות על הדעת סופר' זצוק"ל מתוך הספר הנפלא החדש 'נאמנים ונחמדים'

מידידנו הרה"ג ר' אליעזר זאבערמאן שליט"א מחשובי אנ"ש בבארא פארק

לזכות אביו הגאון הצדיק רבי משה צבי בן פייגא רבקה שליט"א לרפואה שלמה בתושה"י

בעצם יום הקדוש

זצ"ל, לאסיפה. זקני (אבי אמי) ר' יוסף כהן היה תלמיד הכתב סופר, שם למד עם חבריו הגאון רבי יוסף חיים זאנענפעלד זצ"ל אב"ד ירושלים.

האסיפה היתה מסודרת באופן כזה, שבשל השורות הראשונות ישבו תלמידי הכתב סופר, בשורה שלאחריה, ישבו תלמידי השבט סופר, ומאחוריהם ישבו תלמידי מורי הדעת סופר.

הרב דמתא, הדעת סופר זצ"ל דרש אז בפרשת השבוע (ויצא) על הפסוק וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם, וירא והנה באר בשדה, ופירש הכתוב מעניא דיומא, שיעקב אבינו ע"ה ראה שם ישיבה גדולה, והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה - ער האט געזעהן דריי סטאדעס פון שאף, דאס מיינט מען די תלמידים פונעם זיידן דער כתב סופר, און די תלמידים פון טאטן דער שבט סופר, און מיינע תלמידים. רובצים עליה - אלע זיצן דא. כי מן הבאר הוא - פון דעם ברונעם פונעם חתם סופר. ישקו העדרים - האבן די דריי דורות געטרינקען. והאבן גדולה - ווער האט געמאכט דעם גרויסן שטיין? אויף דעם פיהרט אויס דער פסוק: על פי הבאר - דער שטיין איז געמאכט געווארן דורכ'ן זיידן דער חתם סופר זי"ע.

תרגום: הוא ראה שלושה עדרי צאן הכוונה לתלמידי זקני הכתב סופר, ואבי השבט סופר, והתלמידים שלי, רובצים עליה, כולם יושבים כאן, כי מן הבאר הוא, מהבאר של החתם סופר, ישקו העדרים, שלושת עדרי צאן דלו ושתו ממנה. והאבן גדולה, מי עשה את האבן הגדולה הזאת? על זה מסיים הכתוב, על פי הבאר, האבן נעשתה ונוסדה על ידי הסבא החתם סופר (שהוא היה בבחי' הבאר שממנה ישקו העדרים).

לזרוק את מקל הכסף

עוד שמעתי מהנ"ל, כשהגיע מורי הגאון בעל דעת סופר זצ"ל לארץ ישראל אמר, עלי לזרוק את המקל של כסף שלי, כי אינני עוד (רב) בפרעשבורג, כאן אני אחד מיהודי ירושלים. [איך דארף אוועקווארפן דעם זילבערנעם שטעקן, אויס פרעשבורג. דא בין איך א ירושלימ'ער איד].

סיפר לי ש"ב ידידי הרבני הנגיד ר' נתן ווערנער ע"ה, ששמע ממחותנו נכד הגאון רבי עקיבא סופר זצ"ל גאב"ד פרעשבורג בעל דעת סופר, שכמה שנים קודם המלחמה העולמית, קרה פעם ביום הכיפורים, שאיש קל ונבער מדעת שהיה נועל נעלי עור ררגליו ביום הכיפורים, רצה לקנות עליית מפטיר. אמר הרב דמתא בעל דעת סופר ז"ל להעשירים שהיו נוכחים בבית הכנסת, שישתדלו לקנות את העליה ויעלו את מחירו, כדי שלא יוכל האיש הנ"ל לקנות העליה. אך קל הדעת הנ"ל הרים את המחיר יותר ויותר, עד שאמרו העשירים להרב שאין ביכלתם לשלם כל כך הרבה כמו שאיש קל דעת זה מוכן לשלם עבור העליה, והוא קנה את העליה.

קודם שעלה לתורה, שלח הרב שליח להגיד לו שיחלוץ מנעליו העשויים מעור (ואסור ללבשם ביום הכיפורים). אך הלה לא אבה לשמוע בקול הרב, וכה חזר הדבר כמה וכמה פעמים, שהרב ביקש ממנו שיחלוץ מנעליו כי אין ללבושם בבית הכנסת זה ביום הקדוש, אך הוא באחת, ולא רצה לציית. ציוה הרב לבנו שהיה עדיין ילד קטן, כבן שבע או שמונה שנים, שיעמוד תחת סליתו בעת שיעלה האיש למפטיר (כדי שבנו לא יראה מעשה איש נבער מדעת זה), והדעת סופר הסתכל על האיש הנ"ל בעת שהלך עם נעלי העור כדי לעלות לתורה. פתאום נפל האיש ארצה ומת על אתר, מחמת הקפדת הגאון. אחר כך אמר הדעת סופר, שלא רצה שבבית מדרשם של זקינו החתם סופר והכתב סופר זי"ע יארע כדבר הזה, שמי שנועל נעלי עור יעלה לתורה בעצם יום הקדוש.

שלושה עדרי צאן

סיפר לי הרה"ח הישיש רבי ישעי' פליישמאן ע"ה בשנות תר"צ התאספו פעם ביומא דהילולא של הגאון בעל שבט סופר זצ"ל (ט"ז כסלו), זקני עיר פרעשבורג שלמדו אצל הגאון בעל כתב סופר, ואצל בנו הגאון בעל שבט סופר, ואצל הדעת סופר

אמנם כנסע הדעת סופר' לארץ ישראל בהיותו על הספינה בלב ים אמר לאשתו הרבנית הצדקנית ע"ה שהוא משליך את כל הכבוד לתוך הים (איך ווארף אוועק דעם רענצל כבוד אין ים) כי ברצונו להגיע לארץ ישראל כיהודי פשוט.

אודות עלייתו לארץ ישראל ידוע שה'חתם סופר' כיהן ברבנות בעיר פרשבורג ל"ג שנה, וכן בנו ה'כתב סופר' כיהן ל"ג שנה וכן בנו ה'שבט סופר, כשמלאו ל"ג שנה לכהונת ה'דעת סופר' ברבנות פרשבורג חשש להמשיך למלא בתפקיד זה ועל כן החליט לעלות לארץ ישראל ובה האריך ימים עד שנת תש"ך.

הנסיעה למירון

ידוע שהגה"ק ה'חתם סופר' זי"ע לא הייתה דעתו נוחה מכמה עניינים שנעשו בהילולא בל"ג בעומר במירון בשנים קדמוניות ובפרט המנהג לשרוף בגדים יקרים לכבוד רשב"י, ובתשובות 'חתם סופר' (יו"ד רלג) כותב כנגד זה בחריפות, והגה"צ רבי שמואל העליר אב"ד צפת כתב קונטרס 'בגדי מלכים' ליישב מנהג זה, ומחמת כן היו רבים מנכדי החת"ס שלא נסעו בל"ג בעומר למירון, ואף ה'דעת סופר' לא נסע כל השנים.

שנה אחת דיברו מקורביו של ה'דעת סופר' על ליבו שייסע בל"ג בעומר לאחר הצהרים למירון ויגיע לעתותי ערב של יום ל"ג בעומר, כשהציבור במירון כבר קטן וכו', והצליחו לפעול אצלו שייסע - הגם שבכל השנים לא נסע בל"ג בעומר, מחמת העניין הנ"ל. ואכן יצאו לדרך ביומא דל"ג בעומר, אך מה' מצעדי גבר כוננו וכחצי שעה לפני הגיעם למירון התפוצץ גלגל במכונית שהסיעה אותם והוכרחו לעצור ולחכות שעות עד שתוקן הדבר, ובהגיעם למירון כבר היה זה לאחר ל"ג בעומר.

הבר מצוה של הכת"ס הביאו אנשי החברא קדישא במתנה להכת"ס את הנרות שהדליקו באותה שעה סביב למראשותיו והכניסו אותם בקופסה העשויה מכסף ונתנום במתנה להכת"ס. והנה זכיתי להיות נוכח בשעה ש"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא זי"ע הגיע לביקור במעונו של ש"ב הגה"צ רבי עקיבא סופר זצ"ל אב"ד פרעשבורג ובעמח"ס דעת סופר ובאותה שעה ביקש הרה"ק מבעלזא מהדעת סופר שיראה לו חפץ אחד ממשפחות הסופרים הנמצא ברשותו, והנה הנרות הללו שקיבלם הכת"ס במתנה בשמחת הבר מצוה, שלו מאנשי החברא קדישא עברו בירושה אצל צאצאיו והיו מונחים ברשותו של הדעת סופר והדעת סופר הראה אותם להרה"ק מבעלזא זי"ע, וזכורני שהרה"ק מהר"א זי"ע לקח את הנרות והקריבם סמוך לעיניו הקדושות והחשיב זאת כסגולה לרפואה בשביל עיניו, משום שחפץ השייך לצדיקים עניינים גדולים טמונים בו (חודש בחדשו).

הידיים, ועל כן אם רוצים לחכך בשעת הסעודה בשכמם וכדו' במקומות שאין לגעת, לזה משמש להם ברזל זה כדי לחכך בו, והמהרי"ד חי"ך ונהנה מאד מהדברים. 3 על הנרות הללו סיפר הגה"צ רבי נתן גשטטנר זצ"ל בעל ה'להורות נתן' כדלהלן: זקני הכתב סופר זי"ע בהיותו ילד רך בשנים כבר שית כבר שבע חלה במחלה מסוכנת מאד ונטה למות והרופאים אמרו שהם כבר אינם יכולים לעשות מאומה ומעתה רק תפילותיו של האב הגדול החתם סופר יכולים להציל ולהיטיב את הילד, וכבר קראו לאנשי החברא קדישא והדליקו נרות סביב למראשותיו כנהוג והחת"ס בראותו כל זאת ניגש לפינה ששם עמדו כתביו וחידושי ופתח בתפילה חרישית, ובסיום התפילה אמר להנוכחים "בשביל יובל אחד פעלתי בעבורו", דהיינו שמעתה יהיה עוד חמשים שנה, ואכן הכת"ס נפטר במיטב שנותיו והוא בן נ"ו שנים בלבד. ובשמחת

יעקעלי הרימלובער זצ"ל ובשמעו את הדברים ברח דרך החלון מרוב יראה. וסיים הגר"י גרוסמן שנכח בשעת מעשה, שהרב מטשעבין עשה תנועה מסוימת כשמעו את הפרט הזה והיה נראה שלא ניחא ליה לקבל דבר זה.

2 אחד מגדולי חסידי בעלזא היה הגה"ח ר' מרדכי פעליץ זצ"ל שהיה עוד אצל הרה"ק המהר"י ולאחמ"כ אצל הרה"ק המהרי"ד זי"ע, פעם אחת שלח אותו המהרי"ד לברלין לשליחות מסוימת, בשו"ב מרדכי לבעלזא שאל אותו המהרי"ד איזה חידושים ראיתם שם?

והשיב לו ר' מרדכי שלא ראה משהו מיוחד, אך כאשר ישב לסעודה בבית האכסנייה ראה שיש להם מנהג לשים איזה מקל ברזל עם שפיצ'ן על השולחן (זה היה מזלג, אך הוא לא הכיר דבר זה) ולא ידע למה משמש ברזל זה, עד שעלה בדעתו שבוודאי יהודי גרמניה מאוד זהירים שלא לגעת באוכל ב'ידיים עסקניות' ושומרים על נקיות

נערך ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו הק'

א. נגיעה באיבריו קודם נטילת ידים.

א. לא יגע בידו קודם נטילה, בפה, בחוטם, באוזניו, ובעיניו, וכן לכל נקב שבגוף אפילו של פצע, וכן יזהר אפילו בנגיעה על גבי עיניו מבחוץ אם אפשר לו. [שו"ע ומ"ב סימן ד סעי' ג-ז].

ב. בבן איש חי [פר' תולדות אות טו] כתב להחמיר שלא ליגע באחד מאיבריו גם תוך שנתו, מאידך באשל אברהם [שם] כתב, דאיסור הנגיעה באיבריו קודם נטילה הוא דווקא כשניער משנתו ואין בדעתו לחזור לישון, וכן משמע מלשון השו"ע הרב דכתב [שם ס"ב], דבעת שישן, הרוח טומאה שורה על כל הגוף, וכשניער, נסתלק הרוח טומאה מהגוף ונשאר על הידים, ומשמע מדברי הרב דתוך שנתו אין חילוק בין הידים לכל הגוף, ולא מקלקל לכאורה בנגיעת ידיו. [הגר"ח חזון].

ב. נגיעה באוכלים ומשקים קודם נטילת ידים.

א. כתב במשנה ברורה [שם סקי"ד], לכתחילה יש להיזהר מאוד שלא ליגע בדבר מאכל קודם נטילת ידים, ובדיעבד אם נגע, אין לאסור המאכל, ומכל מקום ידיחנו שלוש פעמים, ואם אינו יכול להדיחו, כתב בלב חיים [ח"א ס"ז] דיסיר ממנו כדי קליפה. [והובא באשי ישראל פ"ב הע' כה מהגר"ח קניבסקי דאפילו פירות שדרך לקלפם קודם אכילה, אם נגע בהם קודם נטילה, ידחם ג' פעמים קודם הקילוף].

ב. כתב בשו"ת קרן לדוד [ס"א] דבקטנים שנגעו במאכל, יש להקל מכח ספק ספיקא, ספק אם שורה עליהם רוח רעה, ואם תאמר דשורה עליהם, שמא הלכה כהסוברים שאין המאכל נאסר בנגיעה קודם הנטילה.

ג. וכן אפשר להתיר לאכול את המאכלים שבאים ממפעלים שפועליו ישראל [שלא זכו לשמור תורה ומצות], וספק אם נגעו הפועלים במאכלים קודם לנטילתם, מכח ספק ספיקא, ספק אם נטלו או לא, וגם אם לא נטלו שמא הלכה כהסוברים שאין המאכל נאסר בנגיעה קודם הנטילה, וגם יתכן דמה שרוחצים ידיהם בשטיפה בעלמא נחשב כנטילת ידים, ומסתמא רחצו ידיהם כן דעל נקיותא קפדי. [שם].

ד. ולענין משקים שנגעו בהם קודם לנטילת ידים, כתב בכף החיים [שם סק"כ], דירא שמים יחמיר על עצמו שלא לשתותם. [ובכה"ל שם ד"ה לא יגע, הביא דעות בזה, והניחו בצ"ע למעשה].

ג. איסור הנאה ממי הנטילה והמסתתף.

א. כתב השו"ע [שם ס"ט], מים של נטילת ידים שחרית אסור ליהנות מהם, ולא ישפכם בבית, ולא במקום שעוברים שם אדם, כי יוכלו להנזק על ידי הרוח רעה השורה שם, אלא ישפכם במקום מדרון שאין המים נשארים שם, או בעפר יתוחו דהיינו עפר רך שנבלעים המים בתוכה. [מ"ב סק"א שם].

ב. כתב באשל אברהם [שם] דלאחר שניגבו את מקום השפיקה ולא נשאר לחלוחית מהמים אין לחוש מלעבור שם.

ג. מאוד יש להיזהר שלא לשפוך מי הנטילה בכיור שנמצא שם כלי אכילה ושתיה, ובדיעבד אם שפכם לכיור כלים, ידיח את הכלים יפה. [א"א שם].

ד. לדעת האשל אברהם, אין צריך לייחד כלי לנטילת ידים שחרית, כיון שיכול להדיחו היטב, ולהשתמש בו לכל צורך, אולם בעמודי כסף

הביא מהרה"ק רבי משה מפשעוורסק זיע"א, שיש לייחד כלי למים אחרונים, ולנטילת ידים שחרית, ולא ישתמש בהם לצורך אכילה ושתיה אפילו לאחר הדחה. [חיי משה שם].

ה. לא ישקה בהם גינתו או עציצים שבבית וכיוצא בזה. [כה"ח למהר"ח פלאגי ס"ח אר"ז].

ו. כתב בשו"ת שלמת חיים [שם], דאיסור הנאה ממי נטילת ידים שחרית אינו כשאר איסורי הנאה, אלא שלא טוב ליהנות מדבר ששורה עליו רוח טומאה, ולכן לשפכם בבית הכסא שהוא מלוכלך ועל ידי זה נהיה נקי מותר, שזה נהנה ולא חסר, ועוד שבבית הכסא בלאו הכי שורה רוח רעה אלא שאינו יכול להזיק להנוהגים כתורה.

ז. במאסף לכל המחנות [שם ס"מ"ט] הביא מהרה"ק מהר"ש מבעלז זיע"א שהנושא את מי הנטילה ושופכם לחוץ, מסוגל ליראת שמים.

ח. בשערי תשובה [שם ד"ה קרקע] הביא בשם ברכי יוסף, שמנהג החרדים לדבר ה' שלא לקרות ולברך נגד המים שנטלו בהם שחרית, ושכן נהג מוהר"ח אבולעפיא זיע"א, והובא במאסף לכל המחנות בשם הלכה למשה, שהרה"ק בעל הדברי חיים זיע"א אמר שהחיד"א חזר בו, וכן כתב בשו"ת תורת יקותיאל [ס"ב] ששמע מאביו ששמע מצדיק אחד, שבעצמו ראה בצאנו שלא שפכו המים ולמדו ואמרו דבר שבקדושה כנגדם, וכתב שם עוד, דגם לדעת המחמירים, יכול לבטל מי הנטילה על ידי שישפוך לתוכם מים טהורים, ובכף החיים כתב, דשיעור המים טהורים צריך להיות לכל הפחות רביעית. [וסמך לדבר דבעבודת הקודש מהחיד"א כתב דמי נטילת ידים שחרית טמאים יותר ממי רגלים, מנהג ישראל תורה סימן ד' אר"ז].

קבלתי על עצמי שלא לדבר בעת התפילה וקריאת התורה וראיתי ישועות מעל דרך הטבע

<p>גליון זה נודב</p> <p>לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית</p> <p>רייזל מרת</p> <p>בת הגה"ק רבי אלעזר זצוק"ל</p> <p>נלב"ע ב' כסלו תשס"ה ת.נ.צ.ב.ה</p> <p>נודב ע"י ידידנו הנכבד האי גברא רבא ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, פאר מקדושים, בר אוריין ובר אבוהון פטרון בית מדרשינו בבית שמש הרב הצדיק וני נחמן רוטנר - ווייס שליט"א רב ביהמ"ד ברעזיק - ב"ב.</p>	<p>לעילוי נשמת</p> <p>הרה"ח ר' אלחנן משה מאיר</p> <p>בן הגה"ח ר' סג"ל הלוי זצ"ל</p> <p>נכד המקובל הרה"צ רבי שלום מפודהייץ צפת</p> <p>נלב"ע כ"ט חשוון תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p> <p>הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, איש חסד לכלל ולפרט, ליבו פתוח כאולם לזולת, ה"ה</p> <p>הרה"ח ר' דב פנחס הלוי סג"ל שליט"א</p>	<p>גליון זה נדבת</p> <p>ידידנו הנכבד, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, גדול מחזיקי תורה וחסד בזרענו, מחזיקי של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א והרבי האן החסיד המפא"ר</p> <p>הנגיד מוהר"ד אליהו ענגלאנדער שליט"א</p> <p>לעילוי נשמת אמו האשה הנצחית</p> <p>מרת ברכה מלכה ע"ה</p> <p>בת הגה"ח נפתלי זצ"ל</p> <p>נלב"ע ד' כסלו תשל"א ת.נ.צ.ב.ה.</p>
--	--	---

לעילוי נשמת האי גברא רבה מחשובי אנ"ש

הגה"צ רבי **אליהו** **זלמנוביץ** זצ"ל

ר"כ משנה שכיר-גארליץ

בן הגה"צ רבי **ישראל אריה** זצ"ל

אב"ד עכו

נלב"ע ב' כסלו תשע"ה

נתרם ע"י המשפחה

לזכרון נצח

האי גברא רבא, עבד את ה' כל ימיו

כ"ק הגה"צ רבי **שמואל עוזר** **קאפרי** זצ"ל

בן הרה"צ רבי **יעקב אשר** זצ"ל

חתנו חביבו של כ"ק מרן אדמו"ר

ה'ברכת משה' זיע"א

נלב"ע ה' כסלו תשס"א

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש הגה"ח רבי **אהרן הניג שליט"א** ולבנו ידידנו הנכבד, מחשובי אנ"ש הרה"ג ר' **יוסף הערש שליט"א** לרגל שמחת אירוסים בתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לנאון ולתפארת הבה"ח **חיים משה זאב וואגשאהל הי"ו** בן הרה"ר **נתן נטע שליט"א** ונדת האון המדיק רבי **יצחק צבי שליט"א** יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוב נחת דקדושת מהם ומכל יוצ"ח

ברכת מיל טוב גאון ודין יאה

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא מאלפיות מרובבות קדם הרה"ג ר' **ישכר שלמה זלמנוביץ שליט"א** משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א לרגל שמחת הולדת הנכדה בת אצל חתנו האברך החשוב הרב **אהרן גרינצוויג שליט"א** יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש העומד לימיננו בכל עת במסירות נפלאה הרה"ח המפואר ר' **יהודה רייס שליט"א** לרגל שמחת הולדת הנכד בן אצל חתנו האברך החשוב הר"ר **אליקים אריה לנדמן הי"ו** יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח שמחת השלום זכר יתקיים א"ה בליל שב"ק בביתו רח' משגר א' 16 בנין רב שפע קומת קרקע ירושלים

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש הרה"ג ר' **יעקב גלבשטיין שליט"א** י"ד קופות חסד צדקת רבי שמעון ור"מ ומשפיע בשיבת טל תורה ולמחותנו ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש הרה"ג ר' **נחמן אנשין שליט"א** דומ"צ בקהילתנו הק' וראש כולל להוראה בבית מדרשינו היכלא דרבי שמעון ביתר לרגל שמחת הולדת נכדתם בת אצל חתנו בנו האברך החשוב הר"ר **משה מרדכי הי"ו** והברכה אחת לוקנים ידידנו הנכבדים מחשובי ומפארי אנ"ש הרה"ח המפואר ר' **אברהם ישעיהו גלבשטיין שליט"א** הגה"ח רס **משה קורנבליט שליט"א** הרה"ח המפואר ר' **אלימלך שוורץ שליט"א** יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח שמחת הקידושת רבה בשב"ק בבית מדרשינו בב"ב

גם אני קבלתי ע"ע כהוראת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: הוסיף וכוונת **ולברך ברכת המזון מתוך היסודות** ישועות וירפאות הכלל והפרט

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש העומד לימיננו במסירות נפלאה הרה"ג ר' **שמואל הניג שליט"א** ולחמיו ידידנו הנכבד, פאר עדתנו קשור ודבוק ברבוב"ק אשר הראו לו חיבה יתירה הגאון החסיד רבי **יצחק דוד גרוסמן שליט"א** רב מגדל העמק ונשיא מוסדות מגדל אור לרגל שמחת הולדת הנכד הנזן בן אצל בנו נכדו האברך החשוב הר"ר **אברהם אלימלך הי"ו** יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח השלום זכר יתקיים בבית המדרש "קהל חסידים" רבינא 2 רמה ד' בית שמש

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש העומד לימיננו במסירות נפלאה ומפארי את גליונו מאוצרו הטוב הרה"ג ר' **ברוך מאיר גוטליב שליט"א** לרגל שמחת אירוסים בתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לנאון ולתפארת הבה"ח **רחמיאל דוד כהן הי"ו** בן הרה"ח ר' **ישראל שליט"א** חתן הרה"ח המפואר ר' **שמואל יצחק לסקר שליט"א** יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוב נחת דקדושת מהם ומכל יוצ"ח

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש הרה"ח ר' **מנחם לוסיגמאן שליט"א** ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש הרה"ח המפואר ר' **ישעיה שליט"א** לרגל השמחת השרויות במעונם בהולדת הבת הנכדה ובחולדת הנכד הנזן בן אצל בנו נכדו האברך החשוב הר"ר **אברהם מרדכי הי"ו** חתן ידידנו הנכבד הרה"ח ר' **שלמה אברהם שליט"א** יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח שמחת השלום זכר בליל שב"ק בבית מדרשינו לאברכים רח' ישא ברכה פינת רח' פישל ירושלים

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש העומד לימיננו במסירות נפלאה ומפארי את גליונו מאוצרו הטוב הרה"ג ר' **יעקב ראובן ויינר שליט"א** מחבר ספר ככתבי הקודש לרגל שמחת הולדת הנכד בן אצל חתנו האברך החשוב הר"ר **צבי קינבוביץ הי"ו** יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח שמחת השלום זכר בליל שב"ק בביתו רח' אור שמח 12 בית שמש

ועד החבורות

דחסידי לעלוב בארה"ק
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מיל טוב המה ולקבית

לידידנו הנכבד והנעלה, האי גברא רבא ויקירא, הנודע לשם ולתהילה, חרף ובקי במכמני התורה והחסידות, מרביץ תורה לעדרים, נאה זורש ונאה מקיים בהרצת תורה ויראת שמים ותהי ידיו אמונה ברוח חיים ורב פעולה למען הרמת והצלחת החבורות דולה ומשקה מברא רבותינו זיע"א ולהבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א הרה"ג ר' **יהושע פרוש שליט"א** מראשי חברות החבורים ור"מ בשיבת טל תורה ולאביו ידידנו הנכבד, האי גברא רבא ממעתיקי השמועה וממנהלי המסורה מרובה"ק זיע"א מגדולי משפיע תורת החסידות הרה"ח רבי **שמואל וואלף שליט"א** ולחמיו ידידנו הנכבד הרה"ח המפואר ר' **צבי יהודה ירט שליט"א** לרגל שמחת נישואי בתו נכדתם הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לנאון ולתפארת הבה"ח **נפתלי הירצקא פיליס הי"ו** בן ידידנו הנכבד הרה"ח ר' **משה שליט"א** חתן הגאון החסיד רבי **יוסף מאיר דייטש שליט"א** יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושת מהם ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת החתונה א"ה ביום רביעי באולם רויאל בני ברק לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש הרה"ג ר' **ישראל זאב ברנשטיין שליט"א** ר"מ בשיבתנו הק' מתיבתא דרבי שמעון ולאביו הנה"ח ר' **ישעיה אשר שליט"א** נו"ג לרבוה"ק זיע"א לרגל שמחת נישואי בתו נכדתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לנאון ולתפארת הבה"ח **דוד ווייס הי"ו** בן ידידנו הנכבד הרה"ח ר' **אליעזר שליט"א** יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוב נחת דקדושת מהם ומכל יוצ"ח שמחת החתונה א"ה ביום שלישי באולם ארמונות אור (וולף לשעבר) מרכז ספיד 5 ירושלים לידידי ומכרי תלמידי ובוגרי ישיבתנו הק' אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ועד החבורות

דחסידי לעלוב בארה"ק
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מיל טוב המה ולקבית

לידידנו הנכבד והנעלה, האי גברא רבא ויקירא, הנודע לשם ולתהילה, חרף ובקי במכמני התורה והחסידות, מרביץ תורה לעדרים, נאה זורש ונאה מקיים בהרצת תורה ויראת שמים ותהי ידיו אמונה ברוח חיים ורב פעולה למען הרמת והצלחת החבורות דולה ומשקה מברא רבותינו זיע"א ולהבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א הרה"ג ר' **ישראל קורנבליט שליט"א** מראשי חברות החבורים ור"מ בשיבת טל תורה ולאביו ידידנו הנכבד, מפארי עדתנו הגה"ח רבי **משה שליט"א** ולחמיו ידידנו הנכבד הגה"ח רבי **יונתן קריצלר שליט"א** לרגל שמחת אירוסים בנו נכדם החתן המופלג בתו"ש עדי לנאון ולתפארת הבה"ח **משולם הי"ו** מחשובי חברות החבורים עב"ג הכלה החשובה תח"י בת ידידנו הנכבד הרה"ג ר' **יצחק רכטשפר שליט"א** ר"מ ומשפיע בשיבת עיון התורה בן הרה"ג ר' **יוחנן שליט"א** ראש כולל להוראה נציבי יצחק חתן הרה"ח המפואר ר' **קלמן הרשלר שליט"א** יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושת מהם ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מיל טוב המה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש הרה"ח ר' **ברוך מרגליות שליט"א** ולחמיו הרה"ח המפואר ר' **ישעיה לוסיגמאן שליט"א** לרגל שמחת נישואי בתו נכדתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לנאון ולתפארת הבה"ח **אליהו קאופמן הי"ו** מחשובי חברות החבורים בן ידידנו הנכבד הרה"ח המפואר ר' **מרדכי שליט"א** יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוב נחת דקדושת מהם ומכל יוצ"ח שמחת האופרוף בשב"ק אצל כ"ק אדמו"ר מנדבורנא באניא עיה"ק צפת שמחת החתונה א"ה ביום חמישי באולם אחוזת פריזמן אשדוד לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

כוס תנחומים

לידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש מלא וגדוש בתורה וחסידות, נו"ג לרבוה"ק זיע"א הגה"ח רבי **צבי אייזנבך שליט"א** בפטירת אחיו האי גברא יקירא איש תם ירא אלקים נקי כפיים ובר לבב, קבע עיתותיו לתורה, הינך את צאצאיו לתורה ויראת שמים הרה"ח ר' **שמעון ז"ל** המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד יושבים שבעה בבית אחיו רח' הרב בלוי 29 ירושלים עד יום שני בבוקר

ניתן לקבל את הגליון בכתובת מייל: 643883@gmail.com

מהדורת ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכו"ח להצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות